PASCHEN.

Er is zeker geen feest, dat meer dan het Paaschfeest, zijn eigenaardige gebruiken heeft, gebruiken, die voor ons te merkwaardiger zijn, wijl zij in onze gedachte terugroepen het oude feest onzer heidensche voorouders, zooals het gevierd werd ter eere van Ostera, de lentegodin „uit de oude doos", aan welke het Duitsche „Ostern" en het Engelsche „Eastern" in naam nog herinneren.

Oorspronkelijk was Paschen dan ook niets anders dan het groote lentefeest, dat men vierde in de blijde verwachting van den aanstaanden zomer, van het nieuwe leven, dat weldra de gansche natuur uit haar doodslaap zou wekken.

Verscheidene gebruiken, bij de viering van dit feest in zwang, leven thans nog, zij het in anderen vorm en beteekenis, voort.

Zoo heeft men bijv. nog de „Paaschvuren", die herkomstig zijn van een oud gebruik om bij groote feesten vuren te ontsteken, hetgeen zijn oorsprong vindt èn in den vuurdienst der ouden en in de omstandigheid, dat het op de toppen der bergen ontstoken vuur een signaal was voor het volk, dat het feest was aangebroken. Het Paaschvuur moest steeds frisch en maagdelijk zijn, met andere woorden, het mocht niet aan een ander vuur worden ontstoken doch gemaakt worden. Daartoe bediende men zich van een stuk zacht hout, dat, gewreven tegen een hard stuk, het vuur ontstak.

Nog heden ten dage brandt men op de Veluwe en in Twente dergelijke paaschvuren. Daags te voren halen de kinderen van de streek bij de boeren al zingend de brandstoffen daarvoor op.

Intusschen is ook de zin van het Paaschvuur niet ontbloot van een schoone beteekenis, immers het spreekt van de warmte en den gloed, die het nieuwe, komende leven bezielen moeten. Ook de reiniging, de loutering, waarvan het vuur — men denke hierbij aan het vagevuur — het symbool is, wordt door het ontsteken der Paaschvuren op verheven wijze in beeld gebracht.

Een ander, niet minder algemeen gebruik bij Paschen, is het geven en eten van Paascheieren. Ook het ei is hier natuurlijk een symbool, en wel van de vruchtbaarheid, die men bij het ontwaken van het nieuwe leven verwacht. Het behoeft dus niet te verwonderen, dat het niet ontbreken mocht op dat groote feest, dat sprak van ontwikkeling en wederopbloeien, dat gevierd werd op een tijd, als heel de natuur als het ware ontwaakt uit een bangen, langen winterslaap.

Ook is het ei een beeld van de verrijzenis. De „Duik-almanak" teekent te dien opzichte bij den Paaschdatum aan: „Een ei is een nieuw steenen graf. Dat er in is schijnt dood, maar 't kan weêr levend uitbreken. 't Is het beeld van ons Heeren verrijzenisse." En het staat aldus ook weer in nauw verband met de beteekenis van het „Paaschfeest"!

WANNEER VIEREN WIJ PASCHEN

echter. Want naast de zoogenaamde vaste of onveranderlijke feestdagen, die jaarlijks op denzelfden datum terugkeeren, als Kerstmis b.v., hebben we ook nog beweeglijke of veranderlijke, waartoe Paschen behoort.

Op het eerste oecumenische concilie, in 325 te Nicea saamgekomen, werd bepaald, dat het Christen-Paaschfeest — de Joden vieren het hunne steeds op 15 Nisan — zou gevierd worden op den eersten Zondag na de eerste volle maan, die volgt op de lentenachtevening. Paschen kan dus nooit vroeger vallen dan 22 Maart en nooit later dan 25 April.

Om nu te weten, op welken datum het precies in eenig jaar Paschen is, bestaat een eenvoudige en gemakkelijk te onthouden formule, die als volgt luidt:

Deel het jaartal door 19, door 4, door 7 en noem de resten a, b, c.

Deel nu 19a plus 24 (dit getal wisselt in de verschillende eeuwen) door 30, en noem de rest d.

Tel dan samen 2b plus 14c plus 6d plus 5 (ook het laatste getal is veranderlijk), deel die som door 7 en voeg bij het overschot het getal d. Deze laatste uitkomst duidt aan den hoeveelsten dag nà 22 Maart het Paaschfeest komt.

Neem de proef maar eens op de som!

Ten laatste; aan alle onze lezeressen en lezers, oude en jonge: een vroolijk Paaschfeest!

NU DE LENTE KOMT...